

Nederlandse duikers identificeren Britse oorlogswrakken

Op 7 maart 1916 verging op de Noordzee ten noorden van Schiermonnikoog, nadat zij op een Duitse zeemijn gelopen was, de Engelse onderzeeboot HMS E5. Door een unieke samenwerking tussen de Nederlandse overheid en sportduikteams kon dit wrak onlangs in kaart worden gebracht. Hoewel men al heel lang een vermoeden had waar het wrak op de zeebodem lag, was er op de veronderstelde locatie nog nooit onderzoek gedaan. De restanten van HMS E5 liggen namelijk midden in een drukbevaren scheepvaartroute. Duiken op die plek was daardoor onmogelijk. Begin september j.l. werd echter na lange onderhandelingen met Rijkswaterstaat en de Kustwacht aan een ploeg amateurduikers toestemming verleend om naar het wrak af te dalen. Het internationale scheepvaartverkeer werd daarvoor enkele uren op veilige afstand gehouden zodat de duikers de locaties konden verkennen en een professionele fotograaf en cameraman de onderzeeboot kon vastleggen. Deze korte periode waarin er in dit deel van de Noordzee geen scheepvaartverkeer was toegestaan werd ook gebruikt om nader onderzoek te doen naar een andere Engelse onderzeeër uit de Eerste Wereldoorlog, de HMS E26. De locatie van de HMS E5 was al sinds 2006 bekend. Maar de amateurs van de duikclub die de ontdekking deden, hebben toen niet meer dan een glimp van het wrak opgevangen. Genoeg om vast te stellen om welke duikboot het ging, maar niet genoeg om het wrak goed in kaart te brengen. Duidelijke opnames ervan ontbraken dan ook nog. Die zijn dus nu ook beschikbaar. De twee wrakken vormen slechts het topje van de ijsberg van wat er allemaal nog aan militair materiaal op de Noordzeebodem ligt. 'Er zijn in de Eerste en Tweede Wereldoorlog

▶ Restanten van Britse onderzeeërs. (FOTO'S: RIJKSDIENST VOOR CULTUREEL ERFGOED EN STICHTING DIJK DE NOORDZEE SCHOON, COR KUYVENHOVEN)

op de Noordzee vele tientallen schepen vergaan. En daarvan is slechts een deel ooit teruggevonden', aldus Remy Luttk van duikteam Zeester. Zijn team werkt sinds enige tijd met de Stichting Nabestaanden Onderzeeboten 1940-1945, Stichting Duik de Noordzee Schoon en de Afdeling Maritiem van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed samen in een programma dat erop gericht is zoveel mogelijk van de nog niet gelokaliseerde oorlogswrakken terug te vinden. Jouke Spoelstra, projectleider vanuit de Koninklijke Marine en de Stichting Nabestaanden Onderzeeboten 1940-1945: 'Vanuit allerlei bronnen krijgen we tips binnen van oorlogswrakken die we vervolgens proberen te identificeren. Soms, zoals nu, met succes. In nauwe samenwerking met professionele bedrijven, verantwoordelijke Rijksdiensten en vrijwilligers kunnen we zo stapje voor stapje het lot van veel onderzeeboten, maar ook van andere schepen met hun bemanningen achterhalen. Deze samenwerking draagt enorm bij aan de bewustwording rond dit voor velen onbekende militaire erfgoed en het belang voor nabestaanden voor het beschermen van en respectvol omgaan met deze laatste rustplaatsen van familieleden'. De twee Engelse onderzeeërs die nu in kaart gebracht zijn zullen op de zeebodem blijven liggen. ◀